

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ЮНАЦТВА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

"Дума про патріота"

Твори переможців
обласного літературного конкурсу

ЗАПОРІЖЖЯ 2018

«Дума про патріота». Твори переможців обласного літературного конкурсу : збірник / упоряд. : О.О. Ольшанська, В.В. Писанець ; Запорізька обл. б-ка для юнацтва. – Запоріжжя, 2018. – 52 с.

Збірник містить твори-переможці молодих учасників обласного літературного конкурсу «Дума про патріота».

Матеріал упорядковано за номінаціями: поезія, проза, драматургія.

Розраховано на широке коло читачів.

Упорядники:

О.О. Ольшанська
В.В. Писанець

Відповідальна за випуск:

В.В. Писанець

Про конкурс

Обласний літературний конкурс **«Дума про патріота»** став першим у циклі конкурсів молодіжної творчості «Будь творчим!», ініційованих комунальним закладом «Запорізька обласна бібліотека для юнацтва» Запорізької обласної ради.

Конкурс проводився з метою виявлення творчих здібностей, патріотичних настроїв і залучення молоді до творчої діяльності та активної участі у культурному житті регіону.

Участь у літературних змаганнях взяла творча молодь м. Запоріжжя та Запорізької області віком від 15 до 35 років. Конкурсанти боролися за перемогу в трьох номінаціях: поезія, проза та драматургія. У своїх творах юнаки та дівчата міркували про те, яким має бути патріот України, чи існує у сучасному суспільстві, у світосприйнятті молоді XXI століття патріотизм як ціннісна категорія, чи модно бути патріотом свого міста, регіону, країни тощо.

10 травня 2018 року в бібліотеці відбулася урочиста церемонія нагородження переможців конкурсу (молодшої та старшої груп за трьома номінаціями).

До уваги читачів пропонується добірка літературних творів, що перемогли у конкурсі «Дума про патріота».

Номінація «Поезія»

Старша група

I місце

Ігор Романов,
с.м.т. Новомиколаївка

«Патріотизм»

Патріотизм не починається зі слів,
Бо це не гра – це має бути в серці!
Мине не перша сотня днів...
Почнеться з того, хто вдягає берці.
Він починається із дій,
Бо на слова немає часу,
Щоб зберегти не сотню мрій –
України, не лише Донбасу!
Патріотизм – це така річ,
Стріляй, карай, а не зламаєш!
Але й не викинеш у піч,
Бо не горить, якщо не маєш.
Бо дух свободи – то вогонь!
І це назавжди, це навіки!
Що зберете дотик долонь
Дитини, жінки й чоловіка.

«Все мене»

Там де є початок, є кінець,
Всьому свій день і час настане,
Хто прямо йде, хто навпростець –
Але й того шляху не стане.
Кожен дорогу обира –

Куди вона його приводить?
Хто на землі отут вмира,
На небі спокій свій знаходить.
Мине війна і прийде мир,
Але ніхто із нас не винний
У тім, що сталось так, як є.
Чи варто нас за це судити?
Коли ціна – життя твоє,
І кожен хоче тебе вбити!
Давно обрали ми свій шлях:
Любов і віра в перемогу!
А ворог нехай терпить крах,
Нехай відчує він тривогу!
Я хочу бачити завжди
Свій рідний край і степ безмежний,
Де нам не вказують. Зажди!
Кожен із нас є незалежний!
Ми не забудем ні на мить,
Як свою волю здобували.
Серце від спогаду болить,
Бо ж навкруги усіх вбивали!
Я вірю, Бог дарує все:
Незламний дух, велику силу,
Хай вітер гомін цей несе –
Встала з колін вже моя мила!
Країно рідна, ти жива!
А ми живем заради тебе!
Бо в світі кращої нема,
Де чисте поле, ясне небо.

Номінація «Поезія»

Молодша група

I місце

Злата Долга,

с.мт. Михайлівка

«Дума про патріота»

Ой, поле-поле, широке-широке,
А сум плечі огортає глибокий-глибокий.
Скільки бачило ти, поле, чого не бувало?
А такого, моє рідне, ще ти не видало.
Сонце колос твій лоскоче, душу обпікає,
Душа терпне, душа мліє, душа в рай тікає.
Розкажу тобі я, поле, те, чого не знаєш,
Чом мовчиш, моя ти земле, чом не запитаєш?
Очі соромно відводиш, волошкові очі,
Бо темрява огорнула, темніша за ночі.
Чого тільки не бувало з часів, ще Христових,
Війни-бійні, смертей купа та сліз гірких вдових.
Не рахуймо ті могили, вже й позаростали,
Вже Ісуса наречені їх повідспівали.
Захищали тебе, поле, козаки відважні,
Оспівали в піснях їх подвиги звитяжні.
Знали вони, знали любі, за що погибали,
Край свій, рідну землю, від катів зчищали.
Тепер все змінилось, поле, бідна моя нене,
Тепер лихо ходить колом, не омине мене.
Коли брат іде на брата, бо так наказали
Пани годовані своєю правду знали.
Чи правду, чи кривду, тепер і не знаю,
Тільки й чую про ту «правду», від неї тікаю.

Кому гроші, кому життя-поставить на ваги,
Кому доля, кому смерть-ось такі розваги.
Розважаючись, жирують, кати-командири,
А тобі ось, шашка в руки, чи від кулі діри.
Роздирають тебе, земле, на клапті, на лахи,
Не знищили арійці, ні русичі, ні ляхи.
Страшно й гірко, сльози линуть, дивлячись на тебе,
Куди бігти, кого спитать, лиш у тебе й неба.
Може Господь відповість, що ті люди хочуть,
Бо від пострілів гарматних й небеса тріпочуть.
Господь дивиться із неба, хмари наганяє,
«Дав вам землю, дав родючу, сорому немає».
Чого чубитесь, б`єтеся між собою, браття,
Чого ради не дасте своїм завзяттю?
Хіба землі мало на моїй Україні,
Чого рвете, вигризаєте, мов собаки нині?
Поле моє, поле моє, очі заховало,
Та не довго жило поле і журби не мало.
Пробач нас, наша земле, дітей нерозумних,
Пробач всіх-і праведних, і навіть безумних.
Бо не відають, що творять і не розуміють,
Що піднявши меч на брата, руки кров`ю вмиють.
Прошу тебе, моя нене, не ховай ти очі,
Прийдуть до нас світанки, розтануть всі ночі.

Номінація «Поезія»

Старша група

II місце

Олена Дмитерко,

с.мт. Веселе

«На Схід»

Дощ на холоді замерзає.
Весь перон, наче скло, вкрив лід.
Ешелон твій вже вирушає
І іде крізь негоду на Схід.
Залишив ти дружину і сина,
Свій рюкзак зібрав в одну мить.
Ти так вирішив, бо Батьківщину
Хтось же має оборонить?
У прокуреному вагоні
Серед жартів й пустих розмов
Пригадаєш, що на пероні
Ти сьогодні залишив любов.
Під коліс монотонний стукіт
Серед купи речей чужих
Ти її відчуватимеш руки,
Що торкались плечей твоїх.
Пролітатимуть полустанки
У імлі негоди нічної.
Раптом здасться, що до світанку
Ціла вічність – із горя й болю.
Потяг твій летить в невідомість,
Стукотять колеса: «На Схід!».
За вікном замерзають натомість
Дощ - на кригу, кохання – на лід...

Чаєм свіжим обпікши губи,
Крізь майбутнього бою дим
Ти почувеш: «Коханий! Любий!
Повертайся назад живим!»

«Реквієм»

Пам'яті екіпажу ІЛ-76

49 вас згоріли в небесах.
Ангели на крилах аж до раю
Ваші душі віднесли. В церквах
Віск гарячий зі слізьми стікає.
49 вас у небо піднялись,
Щоб жила і квітла Україна,
Й журавлями відлетіли ввись.
Мати не побачить більше сина...
Ваш останній в небеса десант
Ще повернеться на землю щедрим цвітом,
Спробує дощем рясним все змити –
Біль, печалі, кров з глибоких ран
І цей запах справжньої війни,
Що несе з собою смерть, розруху,
Долі зламані, і без кінця розлуки,
І тривожні кіноплівки снів...
Йдуть роки. Вогнем палає Схід.
Змінюються дати, весни, зими.
Ворогом обірваний політ
Нам лишив вас вічно молодими.
І нікому з вас вже не прийти.
І нікого з вас не повернути.
Відлетіли в небо назавжди
Ваші нерозкриті парашути....

Номінація «Поезія»

Молодша група

II місце

Дар`я Павелко,

с. Бурчак Михайлівського р-ну

«Наснився сон...»

Наснився сон... А може, і насправді
Я бачила майбутнє, як воно було.
Війна скінчилась. І сидять при владі
Розумні й чуйні... Знову все цвіло.
Не чути вже ніколи нам стрільби,
Скаліченого хлопця в полі крику.
Вже більше не турбуються батьки,
Що їхнім дітям війна вкоротить віку.
Добробут в сім'ях, хлібом ситі всі,
Нема багатих, не знайдеться бідних.
Шкода, шкода, що це лише у сні...
Насправді ми втонули в вчинках хибних.
Візьмемо приклад: «щирий патріот»
Кричить, що він помер би за країну.
Чому ж не йде тоді і він на фронт?
Чи йому страшно? Чом волає безупинно?
Хтось з легкістю збирає на майдан,
Хтось спекулює лозунгом: «Свободу!».
А ось втрачати синів потрібно нам,
Вони ж словами «прагнуть для народу».
Не всі разом ми тягнемо цей віз...
Волом чи туром? Я уже не знаю.
Втонула Україна в морі сліз...
Про Лебедя і Щуку нагадаю.
Брати мої! В єднанні сила наша.
Щоб руку допомоги не чекать,
Самим, як каже рідна пісня,
В своїй сторонці мирно панувати.
Запам'ятайте: все іде від нас.
Ми обираєм владу самостійно.
Допоки ще вогонь в душі не згас,
Борімося за мир, щоб жить спокійно!

Номінація «Поезія»

Старша група

III місце

Трина Загорій,

с. Софіївка Новомиколаївського р-ну

Акрівірш

Палко любити країну свою,
Альфа й омега – в аду чи в раю,
Терпко чи солодко – бути із нею, –
Разом, назавжди, і тілом, й душею!
І не важливо – чи гірше, чи краще,
Осторонь бути – ніколи й нізащо!
Тільки з країною в серці назавше!

Велику і страшну ти маєш силу,
Інтриги поміж люди ти плетеш.
Й сказати чесно, ти давно здуріла.
На щастя, ти нікого не скорила,
А навпаки – ти мужність нам даєш.

Ми всі чекаємо, гукаємо: «Агов!»
И – і віримо, що скоро буде все:
Рука в руці, обійми і любов.

Сини України, герої ви наші,
Лютішає ворог: то душі пропащі,
А ви – наша гордість, опора і сила.
Війна нашу землю не раз полонила.
Андрійко, Іванко, Степане, Максиме –

Усі повертайтеся додому живими!
Кріпіться, рідненькі, вам Бог помагає,
Разом, об'єднавшись, ми все подолаєм!
А ворог нехай нашу землю покине:
Її захищаюць сини наші вірні.
Народ український, як скеля, незламний,
І мир на землі нашій рідній настане!

Номінація «Поезія»

Молодша група

III місце

Максим Іваненко,

м. Запоріжжя

«Чи модно зараз бути патріотом?»

Чи модно зараз бути патріотом?
Звичайно, модно - всі у прапорах!
Та мода швидкоплинна й безтурботна,
Вона, як гра - цікава лиш на час.

Як ви вдягнулись в синьо-жовті фарби,
То ви вже патріот?! Звичайно, ні!
Або ж горлаєте аж до нестями -
Та то лише слова. Слова пусті!

Бо патріот - це той, хто робить діло,
Це той, хто тихо допоможе Україні:
Збере сміття - і цим врятує річку,
Узимку погодує снігурів...
Хто зробить відкриття, і розумом pomoже.
Якщо це робиш - ти вже патріот!

Номінація «Проза»

Молодша група

I місце

Денис Калугін,

м. Мелітополь

«Крок до тиші» (оповідання)

Я стрільнув цигарку з нігтя і причинив кватирку. Настрій був, м'яко кажучи, гидотний.

Мати вчора знову плакала. Казала, що я себе гублю і руйную. А звідки вона знає? І чому я маю їй вірити? Адже власне життя вона вибудувала неідеально. Хіба їй позаздриш? Народила чотирьох дітей, а навіщо? Навіщо вдома стільки галасу та турбот? Он парочка зараз бігає по хаті, мов таргани, один менший за іншого. Завжди чимось невдоволені, весь час вимагають до себе уваги. Їхні інтереси – понад усе. І немає спокою, немає тиші.

А хто я? Я – вусатий нянька, випускник, який зовсім розгублений, бо не знає нічого: як жити? Ким бути? Чого прагнути? І взагалі навіщо заморочуватися цими дурними питаннями?

Мати каже, що я зв'язався не з тією компанією: в усьому винні друзі. Це вони мене зіпсували. Вона помиляється. Ніхто мене не псував. Я сам вибираю: бути мені зіпсованим у чиємусь розумінні чи нормальним у моєму.

Нормальним? А що є норма? І хто її встановлює? Дурниці! Немає норм – є обмеження, заборони, тиски, лещата... Те, що не дає тобі бути вільним, бути собою. Те, що вчить лицемірити та носити маски.

А я не клоун! Хіба ні?..

- Денисе, ну скільки можна просити? Винеси нарешті сміття! І прибери в кімнаті! На столі такий безлад... Ти що, знову палив? – завжди дорікання. Суцільні. З ранку до вечора. Вихідні – це пекло. Її можна зрозуміти – вона втомлюється. Батько працює за кордоном, аби прогодувати великого багатоголового монстра, якого породив власноруч, - свою сім'ю. Брат Ігор – в АТО. А вона

страждає, марніє і плаче. Усі хатні клопоти – на ній. Плюс маленькі інквізитори.

Але мені її не шкода:сама винна. Це її вибір. Хто вибирає – той і відповідає. Її ж слова. Чому я повинен відповідати за чужі помилки? Мені власних вистачає.

Я сказав їй про це у вічі, а вона не образилася. Підійшла до мене, посміхнулась, притулилась до моїх грудей (адже я тепер вище за неї на цілу голову):

- Діти – це не помилки, - сказала лагідно. – Це – щастя...

Добре, що вона не бачила мого обличчя. Ото вже щаслива знайшлась! Живе в омані, сама себе дурить. А очі чому весь час на мокрому місці? Це не тільки через мене. Знаю: вона більше плаче через Ігоря. Дуже ним пишається: він завжди був для неї найкращим. Медаліст, спортсмен, стипендіат якихось там премій... В університеті його хотіли лишити на кафедрі, такі перспективи... І тут – як грім серед ясного неба! – піду служити. Та ще й куди! В АТО!

- Від кожного з нас залежить, якою буде наша держава, - сказав удома. – Ми і тільки ми її творимо. Я не можу лишатися осторонь, коли вона потребує допомоги, бо я чоловік. І мій святий обов'язок – її захищати. Я не хочу потім, у старості, дорікати: розвалили державу, довели до ручки... А що я, коли молодий був, сильний, енергійний, для цієї держави зробив? Чим їй прислужився? По кафедрах відсиджувався? Робив вигляд, що займаюся надважливою справою? Ні, моє місце там, на фронті... Знаю, що буде важко. Але це моє рішення. Прошу його поважати. Інакше я не можу... Державу робимо ми самі! Кожен з нас!

Вона ж його відмовляла, вмовляла, молила, а тепер тільки молилася...

Я її не відштовхую, мужньо терплю її обійми та ласку. Думає, що вони мені досі потрібні. Нехай пестить своїх маленьких плаксіїв, оті вічно тягнуть до неї рученята, а Олежка ще й досі пам'ятає, де в мами циця. Фе!

- Винесу!Сказав же! – проказую я і йду до своєї кімнати, зачиняючи двері.

Катруся з Олежкою вже через щось сваряться. До дитсадку вони ходять рідко – завжди сопливі, хворіють по черзі – то один якусь заразу підчепить, то другий. Ігорю добре – змотався з цього «дурдому». Телефонує рідко, листи надсилає. Пише: «Вчися, брате, щоб бути людиною... Щоб прислужитися потім нашій Вітчизні, бо вона ж – як мати...»

Бути людиною... А я хто?.. Питання, питання... А відповіді немає. Ще не знайшов... Як порожньо всередині... Ти щасливий, Ігорю, бо ти там, де відчуваєш себе потрібним. А для чого потрібний я? Виносити сміття і витирати комусь шмарклі?.. «Ти там тримайся, брате! І матір підтримуй. Важко їй...» Важко... Замокнуть вони коли-небудь?!

Тиша... Дайте тиші! Я буду пити її, як вишуканий напій. Як коньяк за 500 гривень, що пили на «днюсі» в Тимохи. У Тимохи не життя, а рай. У родині він один любий синочок, батьки – солідні люди, усе в нього є, усе йому дозволено. Про брата коли дізнався, сказав: «Дурень! Державу роблять гроші, а будують її на кістках телепнів, що ведуться на казочки про патріотів». А я промовчав. Мене політика не цікавить.

Коньяку, правда, не вистачило. Додали віскі, потім ще чогось – у барі було що вибрати... Далі – не пам'ятаю... Але знаю, що було гидко...

Ось так, мамо. Ось тобі й другий синочок – не медаліст. Не складається якось у мене з медалями. Добре, що ти всього не знаєш...

Діти ревма ревуть, мати гримає, сміття чекає. Мене завжди чекає якесь сміття... Чому?!

Я скидаю зі столу нагромаджені підручники, зошити, якісь папірці на підлогу. Дзвін розбитого скла... Дідько, це портрет! Впав чомусь зі стіни. Я виймаю з купи того мотлоху рамку з фотографією Ігоря. Він у камуфляжі, посміхається. Відсторонюю скалки, кладу світлину на стіл. От і прибрався...

Нарешті мати зібрала цю парочку на прогулянку, і вони пішли, прихопивши пакет зі сміттям.

Омріяна тиша. Я знову курю. Тільки тепер на балконі. Телефон у руці, він завжди зі мною. Інтернет – бісівська вигадка. Як дзеркало троля з казки Андерсена: влучив в око чи в серце – і все, ти собі не належиш, ти пропав...

Раптом відчуваю чийсь погляд. Озираюсь, цигарка висковзує з пальців.

- Ти хто? – переді мною чоловік у темному костюмі. Сорочка світла, волосся прилизане, обличчя солодкувате. Язик дерев'яніє в роті: – Звідки?..

- Добрий день, - каже той чемно. – Я ангел. Звідти! – і вказує на стелю.

- Що? – кривлюся я і, розуміючи, що гість налаштований неагресивно, переходжу до наступу: - Ти як сюди потрапив? Хто тебе впустив?

- Ти, мабуть, не зрозумів, - спокійно продовжив незнайомиць. – Я твій ангел. Я завжди поруч.

- Що за маячня? – я вилаявся матом. – А от зараз викличу поліцію – хай вона розбереться: ангел ти чи злодій!

Я зопалу швидко набираю 102. Гудків немає.

- Тиша... - сказав чоловік, зачекавши. – Ти ж так її любиш. Насолоджуйся і не галасуй. Поліція тут не допоможе.

- А хто допоможе?

-Ти. Тепер тільки ти, - з розстановкою мовив він. - Я прийшов попередити. Твій брат скоро загине.

- Як так?.. – я остовпів. – Ігор?.. Не може бути!

- Може. Він на війні. Хіба ти забув, що на війні вбивають?

- Я не забув... Але ж ... він казав, що там не стріляють... а я... ніколи не думав...

- Ти багато про що не думав. Знаєш чому?

- Чому? – питаю механічно.

- Бо егоїст і боягуз.

- Я?

- Хіба ні? - чоловік прочинив двері до зали. – Пішли, сядемо. Розмова не проста.

- Не хочу!.. Я тобі не вірю! Де ти в біса взявся? Ангел якийсь! Маячня!

Чоловік ледь посміхнувся кінчиком рота.

- У твоїй куртці, у правій кишені... - процідив він. – Так, та сама пара пігулок... Кайфу хочеш? Спробуй. Більше не схочеш – обіцяю. Ангела ти вже бачиш, а так ще й із власними демонами познайомишся. Так що відмовляти не стану. Це теж урок. На все життя.

- Мій брат... - я покійрно пройшов за гостем до кімнати, сів, обхопивши голову руками. – Ігор... Це правда?

Сльози наверталися самоволі.

- У тій реальності, що ти витворив зараз, правда, - чоловік сів у крісло напроти, нахилився до мене.

- Вона буде вбита... Він для неї – все... - мокрі доріжки лишалися на моїх щоках. – Вона його так любить...

- А тебе? – м'яко спитав гість. – Любить?

- Так... але ж він... він найкращий ... в усьому... завжди... Як же тепер?

- Це ще не все.

Я затамував подих. Не все?!.

- У цій реальності твій батько... - ангел кашлянув, - він не повернеться...

- Чому?

- Втомився... Інша країна, інша жінка, інша родина... Якийсь час він ще буде надсилати вам гроші, але недовго.

- Як же так? – почуте не вкладалося в голову. – Хіба він зможе так вчинити? Зможе нас зрадити?

- Він людина, - констатував ангел. – Слабка людина... У твоєму світі ваш рід втрачає силу.

- А як же я? Мій вступ...

- Який вступ? – ангел здивовано підняв брови. – Хіба ти кудись збирався вступати? Ти ж вирішив жити вільно, без заморочок і обмежень, як твої приятелі. Ти ж усе пустив нанівець. Заради дорогих коньяків та дешевого кайфу... Чи я помиляюся?

Я мовчав.

- І ти спитав лише про себе, - нагадав ангел. – Як завжди...
Я мовчав. Думав. Багато про що. І про кого.
Нарешті насмівся глянути гостю в очі:
- Що мені тепер робити?
- Вирішуй.
- А хіба в мене є вибір? – хмикнув я. – Пастка закрилася. Я думав:
гірше бути не може. Помилився!
- Є порада, - сказав ангел. – Хочеш – слухай, хочеш – ні.
- Яка порада?
- Ти завжди думав тільки про себе. І в попередніх життях, і в
цьому... Тебе вчать. Це твій урок – навчитися думати про інших.
Навчишся ти цього разу чи ні - за великим рахунком неважливо.
Але уроки будуть повторюватися доти, доки не будуть засвоєні.
- Оце і все? – спитав я розчаровано. - А де порада? Що мені тепер
робити? Думати про інших? Чудова перспектива...
- Думати про тишу, - сказав ангел, відкидаючись у кріслі. – Тиша в
тобі. Ось тут, - і приклав долоню до серця. – Тиша – це спокійна
совість. А коли совість спокійна, знаєш?
Він чекав відповіді.
Я знизав плечима і сказав перше, що прийшло в голову:
- Коли боргів немає...
Ангел схвально кивнув.
- Люди приходять у цей світ не для того, щоб тікати від інших та
усамітнюватися. Це найпростіше... Ні, вам треба навчитися жити
спільними інтересами, чути іншого, відчувати його настрої,
співпереживати, підтримувати... У цьому сила – в єднанні. А
єднання не можливе без усвідомлення того, що твій маленький
внесок у загальну справу дуже важливий. Силу породжують вчинки
– ті, якими ти можеш прислужитися своїй родині, своєму народу,
державі... І тоді всередині тиша. Спокій, гармонія – називай, як
хочеш... Тоді все недаремно, розумієш?
- Вони не сила, - подав голос я. – Вони моя слабкість. А тепер ще й
тягар... І борг... нескінченний... - я був геть розгублений.

- Ти сам обрав цю реальність, і вони – твій урок. Твій перший крок до розуміння. До любові, яка сплачує всі борги... До сили, яка пробуджує пам'ять роду... Крок до твоєї тиші... А вибирати тобі.

Якийсь час ми мовчали.

- Ти постійно повторюєш: «у цій реальності, у твоєму світі»... - нарешті подав голос я. - Чому?

- Нарешті здогадався! - схвально кивнув головою ангел. – Я казав про вибір. Так от: ці повороти долі – твій вибір. Ти витворив для себе ворожий світ, наповнив його ненавистю, презирством і пихою, влаштував таке собі персональне пекло. Якщо подобається в ньому жити – будь ласка, але тоді на жалкуй, що події складаються саме так.

- А може бути інакше? – я ще не розумів що до чого, але якийсь маленький проблиск надії зажеврив в кінці тунелю.

- Звісно, може.

- Але ж уже пізно! – загарячкував я. – Хіба можна щось змінити? Навіть якщо я повірю в те, що ця реальність – найкраща з усіх!

- Я сказав достатньо. Не повинен був, але сказав... - ангел піднявся, поправив костюм. – У вас на фізиці так незручно, - і додав чомусь із ноткою суму: - Але цікаво...

І зник. Немовби його й не було.

Я повільно, наче уві сні, пройшов до своєї кімнати, взяв зі стола світлину брата, довго вдивлявся в до болю знайоме обличчя:

- Ти казав: «До держави треба ставитися, як до матері»... Вірний син... На таких можна покластися. Бо вони знають, заради чого живуть і... помирають... Вибач, Ігорю!...Вибач мені за все... і за неї вибач... і за них...

У цей час клацнув замок у вітальні. Малеча, як тайфун, весело ввірвалася до оселі. Я вийшов назустріч, обережно зазирнув у втомлені материні очі. Знає? Ще ні.

- Ти не за комп'ютером? – здивувалась вона. – Вже поснідав? Ні? Чому?

- Не голодний, - вичавив я.

Може, мені все примарилося? Може, це глюки через ті таблетки, що купив у Тимохи? Я кинувся до шафи, заліз до правої

кишені куртки. Ні, все на місці. Я затиснув пакетик з двома білими пігулками в кулаці і прожогом кинувся до туалету. Все в унітаз! До біса!

Пігулки закрутило у водному коловороті, затягнуло в отвір. Вони зникли разом із моїми сумнівами, дитячими образами та розгубленістю...

У цей момент пролунав дзвоник. Материн телефон. Я закликав, серце стиснуло... Господи, як боляче дорослішати в одну мить!..

Потім була тиша. Довга... важка... Я чув тільки, як пульсує у скронях кров.

Я ще не знав, як саме буду діяти, аби їх захистити, але був переконаний, що зроблю все, від мене залежне. Я був готовий стати для них ангелом, який обгорне крилами і закриє від усіх нещасть. Бо в них – моя тиша. І моя сила... І моя любов... Те, що робить мене людиною... Те, що єднає рід, народ, країну і примушує діяти заради інших... Те, що дає надію...

Почулись якісь дивні звуки. Не вірячи своїм вухам, я обережно пройшов на кухню.

Мати співала! Вона поралася біля плити, наспівуючи улюблену пісню.

- Мамо, - мовив я, - хто телефонував?

- Дениско, ріднесенький! – вона підбігла до мене, взяла за руки, ледь не кружляючи в танці. Таким просвітленим її обличчя я не бачив давно. – Ігор телефонував! Завтра буде вдома! У нього відпустка! І батько приїде, уявляєш! Так несподівано... Уся родина збереться разом на Новий рік!.. Боже ж мій, ми так давно не були всі разом! Яке щастя! – мамині очі сяяли.

Діти ввірвалися до кухні. Відчувши загальний настрій, обліпили нас із мамою, обхопивши за коліна.

Мій світ, моя реальність... Що з ними сталося?!. Це я зробив? Але ж як?! Оце так ангел! Оце так охоронець!

- Денисе, яке щастя! Правда? – продовжувала повторювати мама.

- Правда, - сказав я, стискаючи її маленькі долоні у своїх. – Це щастя, мамо! Я дуже вас люблю!

Номінація «Проза»

Молодша група

I місце

Діана Завадська,

м. Приморськ

«Прийди до серця, Україно, благослови добром мене» (вір-роздум)

«Діво Пресвята – мати матерів, пригорни до серця всіх своїх синів.
Освіти їм душі світлом золотим, виповни любов'ю неспокійний дім,
Научи як землю зберегти від зла, розумом, діянням і крилом тепла.
Зоря – зоряниця, сонце доброти, землю України щастям освіти».

В. Полюнок

Які глибинні і вражаючі слова. Їх не можна читати спокійно. Вони могли народитися в серці тільки патріота. Так, є на світі одна Україна, як тільки одна в нас є мати, і їй наша найсвятіша, дитинна любов! Є одна Україна, як одна мати Божа, і перед образом святої Матері, що у світ наш Бога принесла, хочеться повторити заповітне Тарасове слово: «Свою Україну любіть, любіть її. Во время люте, в останню тяжкую минуту за неї Господа моліть».

Думаю, що кожна людина на тому чи іншому етапі свого життя задумується, що означає бути патріотом та чи є сьогодні альтернатива патріотизму? Я – не виняток. Тому і вирішила поділитися своїми міркуваннями з тими, кого хвилює це питання.

Тлумачний словник трактує це питання так: «Патріот – це той, хто, проявляє любов до своєї великої та маленької Батьківщини, поважає минуле країни, підтримуючи національні традиції, сподівається на відродження України як міцної держави, піклується про інтереси держави, готовий заради неї на жертву та героїзм».

Бернард Шоу писав: «Патріотизм – переконання, що твоя країна краще інших тому, що саме ти в ній народився». Хіба можна не погодитися з цим словами? Дійсно, патріотизм – величний вплив

нескінченої любові до рідного краю. Патріотизм народжує впевненість у собі, волю в перемогу, віру в свою націю, свій народ. Патріот живе в єдності зі своїм народом, адже життя народу стає його життям.

За роки незалежності, і особливо в наш буремний час, це слово набуло глибинного розуміння. Це почуття покликало тисячі українців на Євромайдан, саме воно породило безсмертну Небесну Сотню, поставило в ряди АТО найкращих членів нашого суспільства.

Чим дорослішим стаєш, тим все більше здатен аналізувати минуле і сучасне, захоплюватись героїзмом справжніх синів Батьківщини. Але для цього треба добре знати історію своєї держави, добре вивчати і розуміти минуле країни, щоб по-справжньому оцінити її сучасне життя у всіх його проявах. Вивчаючи історію України, я зробила висновок: протягом всієї багатовікової історії нашої Батьківщини народ, найвище цінував вірність Вітчизні, мужність і відвагу героїв. А те минуле інколи має такі складності, які залишаються нерозв'язаними до цього часу і впливають, як не дивно, на сучасні процеси.

Ось, наприклад, з кожним роком залишається все менше й менше учасників і свідків подій Другої світової війни, проте, на жаль суспільна пам'ять про неї залишається «полем битви», яке розколює українське суспільство. «Лінія фронту» цієї завзятої «битви» про пам'ять проходить там, де ми намагаємося відповісти на одне з болючих питань: «Кого в Україні вважають патріотами-героями війни – воїнів Червоної Армії та учасників радянського Руху Опору (партизанів, підпільників тощо) чи вояків Української Повстанської Армії та інших формувань українського національно-визвольного руху?» Однією з ознак нації є наявність спільних героїв – патріотів і святинь, почуття спільної історичної долі, але такого спільного «фонду героїв і героїчності» в Україні досі не сформовано. Для одних українців річниця Акту 30 червня 1941 року – це національне свято, для інших – символ співпраці з нацизмом. 9 травня для одних – день великої Перемоги, для інших – символ перемоги одного окупанта над іншим.

Я горджуся подвигами моїх дідів і прадідів. Я глибоко переконана, що, ми, молоде покоління, повинні ставитися до всіх ветеранів з належною шаною, намагаючись всіляко підтримувати їх у сьогоденному нелегкому житті. Вони всі були готові на подвиг задля рідної землі. Маючи свою незалежну Україну, ми маємо поважати і тих, і тих. Адже найвищою вартістю поведінки населення України, визначеної в Конституції України – є захист рідної землі.

Ще зовсім недавно ми не особливо звертали увагу на слова «Слава Україні! Героям Слава!», а тепер вони перестали бути просто вітанням і набули нового реального невідомого святого змісту. Це вже віддання шани найкращим, котрі у найважливіший момент нашої держави не злякалися, а стали на захист кордонів України у боротьбі з підступним ворогом.

Коли бачимо перед очима кадри з новин, фото поранених та загиблих героїв, я розумію, що вислів «душу й тіло ми положим за нашу свободу» став для сучасної історії української нації не просто словами з Гімну, це стало станом душі. Дійсно, нашу Батьківщину, нашу Україну зламати не можна. Як птах Фенікс, вона відроджується із попелу, стає міцнішою, сильнішою. Героїв не треба шукати десь далеко, вони тут, поруч з нами. За весь час мобілізації Приморським райвійськкоматом призвано більше сотні людей, які брали і продовжують брати участь у антитерористичній операції, з них більшість вже отримали посвідчення учасника АТО. У районі також більше 50 осіб, які добровільно пішли служити до Збройних Сил України. Нинішній складний час став певним чином лакмусовим папірцем, випробуванням для всіх, коли суспільство зрозуміло силу єднання, силу патріотизму. Ставлення українського народу до останніх подій в Україні продемонстрували усьому світові високий рівень патріотизму українців та їхнє прагнення жити у вільній, суверенній, європейській державі.

З упевненістю і гордістю можу сказати, протягом всього історичного періоду студенти, випускники, викладачі, працівники нашого навчального закладу мали високий рівень патріотичного духу. У свій час вони були і залишаються активними учасниками

спільної боротьби: починаючи від подій Другої Світової війни, подій під час Революції Гідності і дотепер, коли ведуться активні дії з протистояння російській агресії.

Ми пишаємося випускниками нашого коледжу, які не залишилися осторонь тих непростих подій, що відбуваються в нашій державі. Серед них був і Сергій Шилов. В своєму юнацькому серці він носив палку любов до України, стояв на сторожі Волі, Незалежності і Єдності рідної держави і віддав за це найдорожче, що є в людини – своє життя. Світловолосим, з добрими блакитними очима та щирою усмішкою, безконфліктним, ввічливим, доброзичливим, співчутливим, часто – замріяним, заглибленим у свої потаємні думки - таким запам'ятався Сергій викладачам та своїм друзям.

Сергій в червні 2014 року закінчив наш навчальний заклад, за спеціальністю землевпорядник, а в липні добровольцем пішов в ряди воїнів АТО, а мотивами такого рішення цього не по роках серйозного хлопця були патріотичні почуття. Він гостро відчував несправедливість, він не вмів бути в стороні, коли вершиться якась неблаговидна справа, раніше інших усвідомив, що любити Україну – значить жертвувати для неї своїм спокоєм, звичним способом життя, а якщо знадобиться – то й самим життям.

В АТО Сергій був солдатом з позивним «Джокер», служив в 93 механізованій бригаді першого батальйону, мінометником. Побував в пеклі «Іловайського котла», звідки пощастило вийти живим. Відвідавши рідну домівку у вересні, за покликом свого гарячого юнацького серця знову відбув на передову. Брав участь в обороні під'їзних шляхів до Донецького аеропорту. Загинув 5 грудня 2014 року в селі Піски Ясинувацького району Донецької області від прямого попадання снаряда в бліндаж. Разом з Сергієм Шилівим загинули п'ятеро солдатів-мінометників. Їх поховали на цвинтарі невідомих героїв в Дніпрі. Після тривалих експертиз ДНК 8 травня 2015 року героя з усіма військовими почестями перепоховали на рідній Приморській землі, де він народився, виріс, навчався, отримав свої перші життєві уроки, звідки зробив перший крок у вічність і безсмертя. Дуже багато жителів міста прийшли

віддати шану Сергію Володимировичу, який для кожного став Героєм. Україна втратила ще одного свого сина-захисника. У Ногайському коледжі ТДАТУ відкрили меморіальну дошку Сергію Шилову. Сергій залишиться у нашій пам'яті як чудова людина, люблячий син, вірний товариш, хоробрий воїн з великим Прометеївським серцем.

Віriamo, десь там, високо в небі, хвилюється за нас і всіх нас оберігає світла Душа Сергія – Воїна, що стоїть сьогодні на сторожі рідної неньки України. За проявлену мужність і героїзм у бойових діях проти ворога Сергія Шилова було нагороджено Орденом мужності III ступеня (посмертно).

Мені запам'яталися поетичні рядки написані одногрупницею нашого Сергія, які народжені, я впевнена, болем її душі.

Скільки раз зустрічались з тобою
В коледжанських ми коридорах,
Скільки раз сперечались завзято
На уроках, дозвіллі чи зборах.
Ніжна, тиха твоя поступливість
Мене інколи навіть смішила,
Як же я не побачила того,
Яка в серці жила твоїм сила?!
Не пробачу собі, не пробачу...
Вітер віє, думки навіває,
Сонце, море і небо без краю,
А тебе вже немає, немає!..

Приклад життя випускника нашого коледжу, Сергія Шилова і сотень таких як він, надихають наші юні серця, заставляють розмірковувати над тим, що ж може кожен з нас дати своїй Україні, коли серце переповнене великою любов'ю до неї.

Ми, молоде покоління, у цей нелегкий час, коли точаться бої на сході України, повинні рівнятися на героїв і бути справжніми патріотами своєї держави, боротися за волю, честь і за народ. Впевнена, що спільними зусиллями ми повернемо мир на нашу землю.

Номінація «Проза»

Молодша група

II місце

Олександр Мамонтов,

м. Гуляйполе

«Дума про патріота» (оповідання)

Був погожий весняний день. Пташки повертали на Батьківщину, на березах розквітали бруньки. Люди, що звикли до зимових морозів, невпевнено змінювали гардероб, мов примерзла трава пробуджувались. Навіть самі, що не є боягузи виповзали з домівок і невпевненими кроками ставали на тверду поверхню.

Аж ось з самого звичайного будинку вийшов непримітний хлопець, літ так двадцяти. З себе худий, кістлявий, рудоволосий, носив окуляри. Одяг мав охайний, але незброєним оком бачилось – застарілий. На закоченій по лікті сорочині, двома розмірами меншій, вицвілі кольори давали знати про себе. Були ще на ньому поношені кофтина і чобітки. Іншого одягу вгледіти на парубку не зміг, бо більше й не було нічого.

Дійшовши до зупинки, пройшовся по кишенях. Нащупавши п'ятак, забіг у перший тролейбус і поїхав у невідомому мені напрямку...

Пересічний громадянин нашої держави стояв поруч перехрестя, тримаючи клей та стопу паперу з написами. Одягнений за минулою модою, у кашкеті, цмулив цигарку, ліпив до стовпа оголошення, і собі під ніс бубонів : «І як то воно вдалось так? Коли кров кров зобижає?.. Хоч вчила мати в ікону дулю тикати та язика показувати, а я не вірив. Було мати дулю суне, але де ж Той, що

карає так за добро, що роблене марно? Не знаю!» - взяв та й плюнув подалі від себе.

Люди такі схожі, одноманітні. Одні за одними. Крок за кроком. Човп, човп – шурхотіння. Всі однаково відривають спокійно злежану пиляку своїми кроками від підлоги. Всі товчуться в одних місцях. Там вони знайомляться, сваряться, кохають, ображаються, а то й просто зустрічаються нічим не обіцяючими поглядами. У цьому й чарівність, простота людини. Нам не потрібно знати чужу мову, не важливі погляди та колір шкіри, щоб зрозуміти одне одного. Нам не потрібні моря та океани, між нами не існує розбіжностей. Помістіть в одну кімнату п'ятьох людей з різних куточків Землі, і обіцяю, вони зрозуміють одне одного, знайдуть спільну мову. На те ми й люди.

Звичайне перехрестя. Саме тут продовжиться наша розповідь. Один з безлічі тролейбусів зупинився на зупинці та випустив на волю своїх пасажирів. Серед них був і наш, збіднілий хлопчина, з яким ми вже познайомились. Швидким кроком попрямував в напрямку пішохідного переходу. Хлопчина так поспішав, що ненароком полетів лицем додолу. Та, на щастя, до нього швидко підійшов дідусь в кашкеті, що курил сигарету й подав руку допомоги.

- Що ж це ти так, юначе! Куди летів, що землі не вгледів? Обережно треба, бо он на війні вмирають, та то війна, а тут земля рідна літа ледь не вкоротила!

- Та ото й думав про війну, а точніше - про патріотизм, – встаючи відгукнувся юнак.

- Оце на! І що молодому такому той патріотизм? Хіба чи гроші, медалі, а душі що? Що молодий, зелений в патріотизмі розуміє? Не ваше то діло.

- Не зобижайте словами такими. А старий тоді, що розуміє? Я за справедливість, за рівність, за ідею – ось мої важелі, мої керівники! – відізвався юнак.

- Вам аби носа втерти комусь. Кров бурлить, аж очі заливає, як буйволячі поставали. Принципові, гарячі, але дурні. Кому перегони ці потрібні, кому довести намагаєтесь. За ідею йдеш, кажеш? А ідей багато і в кожного різні, свої. То що за кожен кров лити? Були часи раніше, кожен, мов за стіною, за спиною брата свого був. Скільки мир цей вибудовувався, а через вас та бліх самостійницьких в голові... Невже краще стало! – розревівся старий.

- Я за волю! За волю, здобуту дорогою ціною. Надто довго Україна була під ярмом чийось, і ось стали вільні та знову лапи стуляють сусіди наші. Мов ведмеді зуби показують, дратують, чекають, доки виб'ють ті зуби.

Змовчав старий, бачив, що правдиві слова молодого, тому й змовчав. Він був людиною минулих часів і не бачив нічого розумного, щирого в цій війні.

- І нащо той патріотизм? Почекати трішки й заспокоїться все, і буде по-старому. Вбивати то вже гріх, а навмисно! Ти, хлопче, думаєш нащо в писанні святому говориться: «Вдарили по лівій щоці, то ти й праву підстав»? Через те, щоб і самому гріху не брати, а кривдникам воно і так віддасться, вдвічі віддасться. Зло злом не подолати, кривдою кривду не замирити. На все можна знайти альтернативу, а не йти першою баченою дорогою.

- Це й погано, бо в усіх язик підвішений, а як до діла, як проблеми вирішувати, що самі й натворили, одразу «моя хата з краю, сам нічого не знаю». Патріотизм, діду, у цьому й полягає, щоб не лише словами, а й ділом. Ніхто ж війни не бажає, гріх на душу брати ніхто не хоче, та якщо стояти тут і лише розмовляти, краще аж ніяк не стане. Історія пишеться не нами, не тут і не зараз. Її творять борці, волелюбці, патріоти. Патріот - це не той, хто одягається у

вишиванку, гімн знає, а серцем десь далеко. Це не той, хто в інші країни тікає, кращого життя шукаючи. І аж ніяк не той, хто з чужого горя свято має. Патріот, діду, це той – хто і серцем, і тілом, і душею відданий своїй землі, традиціям, історії, колориту. Патріот – це борець за національний вогонь. Такі люди ніколи не зрадять своєму слову і хай вони будуть голі, босі, але на своїй землі стоятимуть. І війна тут не потрібна. Патріоти – це не військові. Маленькі діти, літні люди, жінки – це не військові. Це голос, що лунає в серцях, вітер, що роздмухує злеглу правду, пісня, що оживає на очах і змушує підспівувати. Ось, діду, хто такі патріоти! Це прості люди, що віддані своїй країні.

Ніяково стало діду, помітив хибу в словах власних. Відступився. Мов кіт, що гнався за пташкою та не наздогнав – заспокоївся. Сів на лаву, закурив цигарку. Поруч поклав папір з клеєм. На папері було написано: «Контрактна військова служба», - далі слова не важливі...

- О, як мовив, що в старого мову відібрало. А сам то хто будеш? Патріот?

- Я? – перепитав юнак. – Можна й так сказати. Вірші пишу, тим і підіймаю на боротьбу. Не зброєю, діду, не зброєю. А йшов в редакцію, он що недалеко, друкуватись. Не все війна, діду, що боротьба. Слово, розум – не гірша зброя.

Розвернувся хлопець та й пішов далі у своєму напрямку, а той, що цигарку цмулив лиш потилицю чухав, мовчав та думав: «Бач, що таке патріотизм. І так можна, і так...»

Номінація «Проза»

Молодша група

II місце

Анастасія Шкрьоба,

м. Оріхів

«Дума про патріота» (есе)

На мою думку, тема патріотизму дуже багатогранна... І можна довго міркувати над нею.

Підготовку до написання есе я вирішила розпочати з перегляду відеоматеріалів. Вирушила на пошуки натхнення та цікавого підґрунтя для творчої роботи безкрайньою мережею Інтернет. Й ось я наткнулася на інтерв'ю, де молодь відповідала на питання: «Що таке патріотизм?» Здається, з цим поняттям ми зустрічаємося щодня. Дивно, але більшість людей не змогла дати чіткої відповіді.

Мене це збентежило, але водночас наштовхнуло на думку, що кожен у цьому понятті вбачає різне.

У своєму есе я хочу розставити всі крапки над «і» й поділитися власною думкою з цього приводу. Отже, я спробую дати чітку та обґрунтовану відповідь на запитання: що таке патріотизм? Чи існують патріоти в ХХІ столітті?

Якщо звернутися до найвідомішої інформаційної платформи «Wikipedia», то отримаємо визначення: «Патріотизм - це громадянське почуття, змістом якого є любов до Батьківщини». Але мені виявилось цієї інформації замало. Я вирішила розглянути патріотизм як біологічний термін, політичний інструмент та соціальне явище.

Виявляється патріотизм притаманний і тваринам. Наприклад, бджоли захищають свою домівку, навіть якщо їм загрожує смерть. А в людей це громадянське почуття спостерігалось ще в часи

палеоліту. Це явище нашим пращурам виживати. Таким чином продовжувало існувати тільки найзгуртованіше плем'я, члени якого були готові на самопожертву. Тому біологи визначають, що таке поняття як патріотизм формується на природних інстинктах і виникає на підсвідомому рівні. Але ж частіше з цим терміном ми зустрічаємося в політичному чи історичному контекстах. І всі чудово знаємо, що любов до Батьківщини - це рушійна сила під час будівництва держави. Революції, повстання, державні перевороти - це все справа рук національно налаштованих людей, які прагнуть змін. Революція гідності 2013-2014 років - яскравий приклад боротьби за власну державність. Потрібно відмітити, що й усі війни базуються на цьому понятті. Політики вміло користуються знаннями про біологію патріотизму. Тому найчастіше спотворюють та демонізують ворога в очах народу, додаючи до цього жахливі факти та статистику. Таким чином активізують національну свідомість людей. Навіть політологи визначають, що, «патріотизм - це найважливіший елемент, константа політичних стратегій держав».

Я вважаю, що патріотизм — це не тільки готовність обороняти кордони. Патріотизм — це любов до рідної землі, де ти народився та зростаєш. Патріотизм — це віра в світле майбутнє своєї держави, відданість власній справі, якою ти примножуєш здобутки своєї країни. Патріотизм це щось духовне...

Підсумовуючи все сказане, хочеться процитувати Теодора Рузвельта: «Важливо, щоб ти був готовий померти за свою країну, але ще важливіше, щоб ти був готовий прожити життя заради неї».

А чи є такі люди в Україні? Без сумніву! Зараз хочу згадати не героїв АТО, хоча справа наших хлопців-захисників безмежна. А звернути увагу на людей, чий труд на даний час залишається недооціненим. Це люди, які примножують славу України своїми знаннями і талантами. Мені здається, що кожен сучасник

погодиться, що Святослав Вакарчук - це приклад справжнього патріота. Цей чоловік є поетом, співаком, політичним діячем. Із кожною його піснею українське слово ллється по світу, бо Святослав гастролює й поширює свою творчість далеко за межами нашої країни. Не можна не згадати про сторінки співака в соціальних мережах, на яких він ділиться своїми думками: «Не дивіться на Україну, як на землю своїх батьків. Дивіться на неї, як на землю своїх дітей. І тоді прийдуть зміни...» Мені здається, це чудовий приклад для молодого покоління.

І хочеться підкреслити, що таких людей безліч. Ось наприклад, роботи молодого українського фотографа Жені Волкова увійшли до виставкового матеріалу відомої Лондонської галереї. А от у братів Романа та Андрія Зінченків є найпрестижніша «зелена нагорода» у світі, яку може отримати лише один номінант.

Хіба це не гордість України?

Хіба це не патріотизм?

А як тішиться серце, коли наші спортсмени, тримаючи золоті медалі, виконують гімн.

Ви зараз подумали, що патріот обов'язково мусить бути відомим? Ні! Ви помиляєтесь. Патріотом може бути і звичайний учитель, який відданий власній справі й намагається виховати покоління, що зможе змінити Україну.

Розплющіть нарешті очі!

І ви зможете побачити, які люди вас оточують, скільки серед них патріотів. В Україні великий потенціал, і кожен може зробити свій внесок у розвиток своєї держави. Потрібно тільки вірити в краще майбутнє і бути відданим рідній землі.

А ти патріот?!

Номінація «Проза»

Молодша група

III місце

Злата Долга,

с.м. Михайлівка

«Народжений для життя» (оповідання)

Весна... Сонце посилає на землю тепле проміння, а там пробивається зелена травичка, тягнеться вгору до сонця. Ще де-не-де видніються калюжі від недавно розталого снігу. У небі вже курличуть журавлі, повертаючись до рідного краю... Бабуся Настя задивляється на журавлиний ключ, обличчя її ясніє, а в серці оживає надія: може, незабаром так само, як і журавлі, повернеться до рідного дому її любий онук Дмитро. Він її гордість і надія. Юнак перебуває зараз у зоні АТО. Старенька знає, що там іде справжня війна, ллється кров, на кожному кроці чигає небезпека, гине цвіт нації...

Бабуся день і ніч молиться за внука, за його друзів. Господи милосердний! Помилуй і спаси! Врятуй дітей наших! Пошли на землю мир, а в кожному домітку спокій!

Вчора отримала від Дмитра лист:

«Рідна моя бабусю! Випав вільний час, я пишу тобі. Так часто згадую тебе, твою лагідну посмішку, мудрі слова. Поспішаю сказати, що одягаюся тепло, даремно не ризикую, так що не хвилюйся. У мене тут багато друзів, це хлопці із Житомира, Львова, Волині, є навіть з Мелітополя.

Я скажу тобі, що ми вміємо боротися і боронити свою землю. Ми не переможні, бо народжені для миру, а не для війни і тому цінуємо кожен мить мирного життя.

Наша Україна – це рідна Батьківщина, де живуть рідні, щирі, добрі люди. І захищатиму її, скільки вистачить сил. Я вірю, я впевнений, що ми переможемо!

Україна буде завжди!

Я так люблю життя. Але якби ти знала, як важко втрачати своїх друзів.

Бабусю! Я завжди чую твій рідний голос, твою молитву! Вірю, що твоя молитва і твоя любов додадуть мені силу, віру і надію. Надію на те, що нас ніхто не здолає.

Кілька днів тому нам вручили нагороди. Командир сказав: «Ви патріоти, ви гордість нації». Було дуже приємно... Патріоти...

Бабусю! Маю надію, що скоро зустрінемося. Бережи себе».

Бабуся змахнула сльозу й задумалася...

Звичайно, її внук – справжній патріот, бо дуже любить свою землю, Батьківщину, не на словах, а своїми справами і вчинками підтверджує це. І коли нависла небезпека над Україною, не задумуючись, узяв у руки зброю, щоб її захистити. Батьки розуміли, що сина не зупинити...

Бабуся пишається ним, хоч і болить її серце...

Матінка Божа! Захисти! Адже Дмитро народжений для життя, для любові. як і всі його однолітки...

Народився хлопчик у люблячій родині. Мама, мов ясочка, припадала до дитини, колискові співала, з піснями маляті любов свою передавала, тому з дитинства полюбив він мову материнську, пісню українську. А бабуся казки розповідала, знайомила з навколишнім світом, розуміла, що він народжений бути творцем на землі.

Хлопчик ріс допитливим, все йому було цікаво: і як квітка цвіте, і як трава буяє, і чому зорі в небі світять, і дощ іде...

Батько був хліборобом, часто брав сина із собою в поле. У хлопчика перехоплювало подих від золотого моря пшениці, з якого

де-не-де виглядали синьоокі волошки, а густоколосі ниви схиляли свої голови під гарячим промінням сонця. А ще іноді батько садив його поряд із собою в комбайні, і він, наче справжній капітан, вів свій степовий корабель у сонячному сяйві по золотому полі.

Навчаючись в університеті, на канікулах завжди працював із батьком у полі. Дмитрик виріс розумним, сміливим, небайдужим, був на слово чесним, і на справи швидким. Виріс у батьківській хаті, і навчився світ любити, і людей шанувати...

Гарний на вроду, молодий, товариський. У Дмитра багато друзів, які поважають його за справедливість, відповідальність. Знають, що завжди прийде на допомогу, ніколи не зрадить. Тягнулися до нього.

Вона згадує, як він організував хлопців, і вони розчистили ставок. Тепер там купаються діти, дорослі відпочивають у вихідні дні. А дерев скільки разом посадили...

П'ятнадцятирічним хлопчиком врятував дитину, що тонула, опинившись на крихкій кризі. Батьки дитини з жахом згадують цей день і завжди дякують хлопцеві за порятунок. А сьогодні він рятує рідну землю, Україну. І бабуся вірить, що він переможе, повернеться додому живим.

Номінація «Проза»

Молодша група

ІІІ місце

Даниїл Дубовик,

сmt. Веселе

Інтерв`ю

Служіння Батьківщині в усі роки і століття вважалося справою благородною. Вартою щирої подяки співвітчизників. Можна по-різному ставитись до факту служіння в армії. Говорити про патріотизм. Бути псевдопатріотами . Це вибір кожної людини. Я вважаю, що професія військового надзвичайно важлива. У наш буремний час бути кадровим військовим не просто: війна на Донбасі, анексія Криму. А ще - постійні переводи з одного місця служби на інше. Тому юнаки часто скептично ставляться до служби в армії. Взимку я мав нагоду поспілкуватися з нашим земляком, майором прикордонної служби України, зам. начальника відділу прикордонного пункту «Генічеськ» - Сергієм Сергієм Олександровичем. Батьки Сергія Олександровича мешкають у селі Єлизаветівка Веселівського району.

Про його життя, службу, родину та творчість у невеличкому інтерв'ю...

- Як давно Ви служите?

- Майже сімнадцять років. Служив у Луцьку, Житомирі, Чернігові, з червня 2014 року у Генічеську, 2016-2017 рік у зоні АТО, потім знову Генічеськ.

- Чому Ви вибрали професію військового?

- Мій дитячий віршик: «Едет ракетчик, стрелляет во врага, будет наш мир жить навсегда!» - визначив мій майбутній фах. У моїй родині взагалі не було військових. Батьки – педагоги. Тато викладав історію, двадцять чотири роки був директором сільської

школи. Мама викладає українську мову і літературу. У нашій родині аж сім вчителів! Спочатку мій вибір здивував рідних. Я завжди відчуваю підтримку і любов близьких мені людей. Завжди пам'ятатиму батькові слова: «Ми не можемо вибрати місце свого народження, родину. Це дає на Бог! Шануй, сину, землю свою, родину, бо нічого святішого немає. Захищай старого і малого, бо ти сильний. Горою стій за правду!»

- Сергію Олександровичу, я знаю, що Ви пишете вірші, що надихає Вас?

- Я читаю постійно і багато. Навіть, якщо так можна говорити, у мене «залежність від читання». Мої батьки зібрали чудову бібліотеку. В процесі дорослішання я дотягувався до книжкових полицок. Починав з історичних та пригодницьких творів. Далі – українська та російська класика. А для написання поезії натхнення черпаю з різних джерел: чудові краєвиди, мої діти, особисті переживання. Можливо, любов до літератури, поезій мої діти отримають у спадок.

Сергій Сергієнко щасливий тато: разом із дружиною Валентиною виховують синочка Станіслава та донечку Алісу.

- Сергію Олександровичу, нещодавно Ви повернулися із зони АТО, багато разів змінювали місце служби, на мою думку, це дуже важко. Адже Вашу професію далеко не всі вважають престижною?

- Військових почали цінувати і поважати більше, коли почалися бойові дії на Сході. Це зрозуміло і керівництво країни. Взагалі, військова служба передбачає труднощі і незручності. Кожен вибирає свій шлях. А якщо вибрав цю професію, то служи з гідністю.

- Сергію Олександровичу, чи не могли б Ви поділитись своєю творчістю?

- Я хочу зачитати один із моїх віршів. Я написав його, коли перебував на Сході.

Це - «Молитва за Україну».

Боронь нас Боже від такої доброти!
Оборони нас від такої допомоги.
Коли горять поля, сади й хати,
І заміновані сільські дороги.

Оборони від щирості царів,
Котрі бажають Щастя Україні,
Бо у собі вони вбачають вівчарів,
А нас – отарою безмовної скотини.

Народ вже втратив тих своїх синів,
Котрі на захист Неньки перші встали.
Вони тепер назавжди молоді.
Їх смерть в уста в бою поцілувала.

Я хочу, щоб лунав дитячий сміх,
А не розпачливі жінок ридання.
Той, хто замислив весь цей гріх,
Най не уникне покарання!

Нехай Дніпро, Калина і Верба
На захист України встануть
Назавжди згинуть горе і журба
І всі народи в мирі процвітають

Ось такі неординарні особистості охороняють наші кордони!
Сергій Сергієнко є прикладом справжнього патріота своєї країни,
своєї мови, своєї культури!

Номінація «Драматургія»

Молодша група

I місце

Данило Богатов,

с.мт. Веселе

«Ми повинні мати хоробрість,
мужність, щоб бути щасливими»

Августо Боаль

«Мрії збуваються..., або як маленькі українці птаха миру шукали»

Дійові особи:

Велимира – подорожанка зі сходу, та, що «уславлює мир»

Ладомира – дівчинка із півдня, та, «що возвеличує любов»

Бранимир – мандрівець із північної України, той, «що боронить
мир»

Волелюб – мандрівник зі сходу той, «щолюбить волю»

Ворон-Зло – той, що розпалює війни

Голуб'я, а згодом великий голуб

Дідусь-Мудрець

Дія перша

відбувається тоді, любий читачу, коли ти захочеш того сам... Від давніх-давен і до сьогодні... Адже стосується вічного й нетлінного – миру, добра, любові. А шукають ці цінності звичайні діти. Бо що робити, коли дорослі споконвіку не можуть домовитися і дуже часто нехтують найсвятішим?! Тоді за справу беруться найменші. Такі чисті й відверті, вони вірять: якщо знайти птаха миру, там, на рідній, благословенній землі знову запанує спокій. Нехай у їхніх пошуках допомагає Господь, а сміливості їм вистачить! То ж – у путь!

(Подорожні, змарнілі й зморені від довгого шляху, вирішили відпочити)

Бранимир. *(розмістившись зручніше, починає відтворювати діалог двох голубів: того, що живе у лісі і того, що у клітці):*

- «Ти звільни свій дух, злети до хмар!»

- «Легко тут, а там небес тягар!»

- «Лиш там життя, де простір є!»

- «З хмар впаду й згублю життя своє!»

Може, і наш голуб у клітці... І не хоче більше на волю?

Велимира. Та ні! Гадаю, що віра в людей, яка жила у ньому завше, десь загубилася. Здається, немов ще мить тому вона літала у диханні вітру і пірнала в серцець биття... А зараз...

Волелюб. Це не випадково! Бо ж голуби летять туди, де поселилося добро й панує лад. Домівки злих та жадібних людей вони минають.

Ладомира. І правда, не залітають вони до тих, у кого через гнів їх власний щезає, губиться, а потім десь блука і вже не повертається любов.

Бранимир. А якщо в душах – пустота, то людям цим не варт нічого – вбити. Для них і війни на землі, й розруха, й голод стають такими звичними, що хочеться кричати: люди ви чи звірі! Зупиніться!

Велимира. То що ж, серед дорослих немає тих, хто допоможе нам здійснити місію таку натхненну й благородну – послати птаха миру на землю рідну, в наш чудовий край, щоб мир, і лад, і спокій запанували там?

Бранимир. Друзі, а зараз спати нам пора. Нехай наступний день, що забуває фарбами новими, на світ цей принесе лише любов...

Дія друга

(Поступово діти засинають. Чується трепетливе вуркотіння: то коліскова білосніжної голубки. У нічному небі видніються лише два її крила, згодом – це вже жіночі руки, мамині, ласкаві-ласкаві... Згодом ніжне вуркотіння майже непомітно переходить у проникливу українську коліскову)

... Вона звучить від імені усіх матерів світу! Ніжно переливає у маленькі дитячі душі всю приховану в пісні безмежну любов і справжню силу природи... Аж ось почувся ще один жіночий голос. Та це вже справжній передзвін! Рядки колискової змінює молитва. Материнська любов! Вона завжди поряд із дітьми!

Перший голос. Вийшов в небі місяць ясний, Зорі сяють, світ прекрасний.

Другий голос. Люляй-люляй, янголятко, Засинай, моє дитятко.

Третій голос. О Пресвята Владичице Діво Богородице, спаси і збережи під покровом Твоїм наших чад – Велимира, Волелюба, Бранимири, Ладомири, усіх юнаків, дівчат і немовлят, хрещених і безіменних, і тих, які в череві матері носяться...

Четвертий голос. Укрий їх ризою Твого материнства, збережи їх у страху Божому і в слухняності батькам, ублажай Господа мого і Сина Твого, нехай дарує їм корисне для спасіння їхнього...

П'ятий голос. Вручаю їх Материнському нагляду Твоєму, бо Ти єси Божественний Покров рабам Твоїм.

Дія третя

Ніжні сонячні промені випурхнули з-за виднокола. Народжується життєдайне сонце. Новий день, нові враження, сміливі звершення! Маленькі шукачі любові й правди сповнені віри й сил! Їм обов'язково треба знайти птаха миру й відіслати на Батьківщину! Тому – час діяти, а отже – в дорогу!

Ладомира. *(збираючи речі)* Друзі, скажіть мені, будь ласка, що означає та печера, що так виразно наснилася мені?

Бранимир. А мені шолом? Чому от саме він? І що несе оце видіння? Чи має значення для наших він шукань?

Волелюб. А от мені наснився ворон. Це був не просто Ворон – Ворон-Зло! Що він несе в життя, отой недобрий символ. Чи є видіння це пророчим?

Ладомира. У своїм сні я бачила голубку, білу, немов той сніг, що засипає все у січні. І крила мала чомусь такі великі... Я знаю: вони

хотіли захистити всіх нас від горя, зла й біди! Мені було так затишно, неначе в маминих обіймах...

Волелюб. *(помічає клубочок із листя, підіймає його)* Який цікавий...

Бранимир. І в мене теж такий...

Ладомира. А мій уже мене кудись немов аж кличе... І він почав котитись!

Велимира. Біжімо, друзі, вслід за ними! Цікаво, куди вони нас доведуть

(Кожен із подорожніх біжить за своїм клубочком. Раптом усі зупиняються в одному місці, здивовано дивляться під ноги, потім – один на одного, не розуміючи, що відбувається. І тут з'являється незвичайний герой)

Дідусь-Мудрець. Стійте, друзі мої! Доброго дня вам! Який я радий, що прийшов на нашу землю цей довгожданий листопад! І приятелі мої, ці діти осені, листочки, змогли скрутитися в клубочки і довести моїх молодших друзів саме до цього місця і в цей час! *(Діти настільки здивовані такою зустріччю, що не встигають навіть привітатися з Дідусем-Мудрецем, і навперебій починають ділитися своїми враженнями і мріями)*

Ладомира. Хто Ви? Дідусь реальний чи герой із казки, про якого читали нам матусі перед сном?

Велимира. Друзі, розкажімо про місію, таку почесну й незвичайну, що випала на нашу долю!

Бранимир. І поспішаймо, бо ж там, у рідній стороні, на жаль, ще гинуть діти, старі залишились без дому!

Волелюб. Чоловіче добрий! Допоможіть нам птаха миру віднайти! Він так давно не був на тій землі, яка є милою і дорогою для нас усіх!

Дідусь-Мудрець. *(підносячи руки догори, величаво)* Нарешті! Дочекався! *(убік)* Нехай дорослим всього світу буде це уроком! Пишайтеся, що є у вас така опора і надія!

Велимира. Дідусю, ми й не познайомились, даруйте... Невже й насправді чаклун із казки зустрівся нам на непростім шляху?

Дідусь-Мудрець. *(здивовано)* Яке чаклунство тут, даруйте? Усе залежить зараз лиш від вас! А щодо імені мого, то я вже довго так живу на світі, що сам забувсь, чому всі кличуть так мене: «Дідусь-Мудрець»... *(розводить руками і загадково посміхається).*
(Раптом клубочки знову зриваються з місця і діти, не вагаючись ні хвилини, вирушають за ними)

Ладомира. *(повертається і кричить до знайомого)* Дідусю, ще зустрінемося! Ми дякуєм тобі за допомогу-у-у!.. Це ж ти клубочки нам ці надіслав?

Дідусь-Мудрець. Мої хороші! Будьте обережні! *(до глядачів).* Ці діти з України – справжнє диво! У них все буде добре, адже доля поважає сміливих, чесних, тих, хто любить Батьківщину.

Дія четверта

Війна – це страшно, моторошно, жахливо! Її не повинно бути ніде й ніколи! Чуєте, люди?! Ніде й ніколи! Тому діти поспішають, бо вірять, що врятують не тільки свою землю, а й увесь світ! Нехай Надія, Віра й Сподівання, Дружба, Хоробрість, Правда і Любов будуть із цими сміливцями завжди! Вони того варті! *(Казкові клубочки приводять дітей у печеру)*

Велимира. *(загадково шепоче)* Друзі, ми в печері.

Бранимир. Так!

Волелюб. А он шолом! Чий він?

Велимира. Це ж образи із наших снів!

Ладомира. Але вони не всі! Де ж голубка, що наснилася мені?..

Волелюб. *(насторожено)* А я вже з острахом чекаю зла, що має очі ворона! *(Поспіхом, щось шукаючи очима, з'являється Ворон-Зло).*

Ворон-Зло. *(зверхньо)* Я – той, хто розпалює війну між народами, що сперечаються й дійти не можуть згоди! Я той, хто завжди знає, де, коли, між ким посіять ворожнечу! А що робити, коли ці люди хочуть так? *(нахабно сміється)* Дорослі, а домовитись не вміють... Ось зараз я поспішаю, щоб відвідать вашу землю. Так, там вже розпочалась війна! Мені лиш треба, щоб вона не закінчилась ненароком. Та де ж це мій шолом? Без нього ж я – ніхто!

Волелюб. Ось він! *(показує шолом)* Ти бачиш, хто тут? Це – голуб'ятко, що хоче вже летіти в світ, але не може: йому ще треба підрости!

Ворон-Зло. *(підходить, хоче вирвати шолом)* Віддай!

Діти. Ні! *(загороджують шлях Ворону)*

Волелюб. Послухай тепер ти, той, *(з іронією)* «що розпалює війну»! *(обережно виймає із шолома пташеня)* Ти бачиш це беззахисне пташа? Воно нічого не зробило злого у цьому інколи безжалісному світі!

Велимира. *(підходить ближче до Ворона)* Це чиясь кровинка, яка так хоче жити, нести добро у світ, радіти сонцю, цілувати маму!

Бранимир. *(сміливо)* Послухай і мене, Вороне-Зло! Уяви, що це – твоє дитя! Ти бачиш, як воно зростає, як пізнає цей світ і вірить: ти – його опора. Але, на жаль, жорстоко і підступно зараз ти викинеш пташа, одягнеш свій шолом й відправишся в похід, жорстокий і страшний! Це ж так? *(Настала тиша. Діти сміливо дивилися уособленню Зла прямо ввічі. І раптом...)*

Ворон-Зло. *(дуже тихо)* Ні...

Велимира. *(з полегшенням)* То що, залишишся із ним?

Ворон-Зло. *(вагаючись)* Надовго?

Ладомира. Зовсім ні! Ще трохи – і йому летіти в світ!

Ворон-Зло. *(впевненіше)* Добре, згоду я даю.

Велимира. *(радісно)* Хай буде так! Ми з друзями – за їжею й водою.

Бранимир. Із вірою у серці покидаємо тебе разом із птахом цим, піклуйся добре ти про нього, адже мама, напевно, вже не прилетить... Десь загинула разом із батьком-голубом *(Ворон-Зло і пташеня залишаються вдвох)*

Дія п'ята

(на лісовій галявині діти з Дідусем-Мудрецем)

Велимира. Скажи, дідусю, чом допоміг ти нам у справі цій важкій? Невже насправді ти чаклун?

Дідусь-Мудрець. *(посміхаючись)* Чаклун? Та ні! Я той, хто довіряє дітям! Адже у цьому – сенс великий!

Бранимир. Дякуєм ми красно і вклоняємось тобі!

Велимира. А ще віримо у те, що пташа, яке лишилось з Вороном, не тільки виживе і стане голубом крилатим, а й принесе на землю мир!

Ладомира. *(прислухаючись)* Чуєте? Там хтось іде?

Бранимир. *(побачивши Ворона)* Це Ворон-Зло! Ви бачите, кого тримає біля серця він? Це ж наше пташеня!

Волелюб. І це вже голуб – гарний, сильний і готовий в путь!

(З'являється Ворон-Зло, він ніжно тримає птаха біля своїх грудей. Діти радо підбігають до них. Усі вже готові відіслати птаха з почесною місією: принести мир у цей світ...)

Ворон-Зло. *(з добротою)* Як тяжко розлучатися із другом...

Бранимир. *(здивовано)* Друзі, це Ворон-зло?!

Ворон-Зло. Не хочу більше зла! Лети, мій голубе крилатий! Віднині ти - птах миру! То ж донеси його в ті землі, де мною зло посіяне! А я іду, бо знаю, що нема таким прощення!

Ладомира. Можливо, прощення буде! Піклуйся про птахів, які нестимуть людям щастя! Зроби свій вибір! *(Випускають голуба, мрійливо дивляться в небо. Тихо бринить жіночий голос: «Голубко біла, ти лети у світ, Хай буде мир у небі голубому...»*

Дія шоста

(Сонце сідає. Пламеніє небокрай. Постаті подорожніх все далі й далі...)

Дідусь-Мудрець. *(проводжаючи зворушливим поглядом нових друзів)* Дорога... Дорога... Сьогодні вона легка й прекрасна! Бо відважні мандрівники йдуть додому, де панує мир і спокій! Ще трохи – і їхні шляхи розійдуться на захід, південь, схід і північ. Але у них одна Вітчизна, одна країна – Україна! Й вони – її майбутнє, її надія й світлі сподівання! Це покоління, що несе з собою мир!

Завіса

Номінація «Драматургія»

Старша група

I місце

Ольга Чимиркова,

м. Мелітополь

«Обов'язок» (уривок з вистави)

Андрій (*темна сцена. Лише голос*):

Друже. «Але», «якщо», «можливо», «вірогідно»... Це слова, що використовуються за відсутності чіткої позиції. Тебе турбують сумніви? Турбує питання «Де правда?». Особливо зараз. У цей момент. У цей неспокійний час. Питаєш себе: «Задля чого?». Солдат. Чого ти боїшся? Я... боявся побачити її невільною через ті самі «але», «можливо». Боявся, що посмішка зійде з лиця. За це готовий віддати своє життя. Абсурдно? Ще б пак.

Сцена розмови двох друзів:

Віктор: Справи взагалі не втішні. Я, чорт забирай, з ним місяць тому бачився. Він на вихідні приїхав. Ти у відрядженні якраз був.

Андрій: Сказав що-небудь?

Віктор: Хотів. Я бачив, що хотів. Але їм не дозволено. Лиця на ньому взагалі не було. Намагався робити вигляд, що все нормально. Але ж наче я його перший день знаю. На нього поглянеш, одразу зрозуміло, що справи кепські.

Андрій: ЗМІ також про це говорить, але щось мені здається не зовсім так, як воно є насправді. Нам доволі радісну картинку буття зображують. Наче там не все так погано. А з іншого боку. Що їм ще робити. Паніку сіяти? (*мовчать*) Що думаєш з цього приводу?

Віктор: Те, що я думаю, нікому не сподобається. Особливо Каті (*дружина Віктора*)

Андрій: І ти про це?

Віктор: Отже, не одному мені щось в голову вжарило.

Андрій: Ти знаєш, Лана свариться на мене, що я собі постійно настрій новинами цими псую. Вони не бажають в це занурюватись,

правильно роблять. Але... я не хочу, щоб ця війна дійсно їх торкнулась.

Віктор: Війна? Офіційно там війни немає. Не наважаться назвати війну війною. АТО – так називається.

Андрій: Справа не в тому, як вони це називають. Справа у тому, що солдати гинуть. А влада нічого не робить. Принаймні результату жодного. На зміну тим хто загинув, мають приходити інші. Бо хто знає...

Віктор: Є гітара?

(Андрій приносить. Починає грати. Приходять дівчата, обнімають своїх хлопців. Милуються ними).

(Думки. Віктор: Бігти? Якщо тікати, то хто ти після цього?

Думки. Андрій: Ти або частина цієї землі. Або людина без нації. Лано, вибач.)

(Чоловік Лани гине на війні. Його друг Віктор приходить аби повідомити дружину про жахливу звістку. Лана не тямить себе від болю. Вона виганяє всіх з квартири).

Думки Лани: Кохати - це тисяча разів померти. Кохати - це тисяча разів померти. Кохати - це тисяча разів померти. О Всевишній, звертаюсь до тебе. Для чого ти серцю дав дар кохання? Кохання - то його очі. А очі - то моє серце. Чому ти закрив ті очі? Чому полишив мене серця? Кохання - це тисяча разів померти. Але й воскреснути після поцілунку його уст. Кохати - це тисяча разів померти. Але прокинутись від солодких слів вранці. Його вуста більше не говорять. А мої кричать. Його вуста більше не говорять. Тож мій крик ніхто не почує. Не можна щоб чули. Не зрозуміють. Не відчують. Не почують. Жалітимуть. Забудуть. Всевишній, тільки ти чуєш. Кохати - це тисяча разів померти.

(Зранку за Ланою приходять друзі аби відвести на похорон чоловіка. Доки квартира пуста з'являється дух Андрія)

Андрій: Любі матері, дружини, сестри, доньки. Не проклинайте нас. А я... А я пішов у вічність.

(Усі повертаються з похорон)

Лана: Я хочу поспати.

Аня: Чудово. Люба. Тобі треба відпочити. *(вкривають)* Ми поруч. Якщо щось знадобиться.

(Лана засинає. Друзі йдуть за стіл).

Аня: Я не уявляю як вона це переживе. Ще нещодавно були тут. Усі разом. Жартували. А зараз таке. Як взагалі з цим жити. Співчуваю, Вікторе. Ще й бачив це.

Віктор: Я йому життям зобов'язаний.

Катька: Про що ти?

Віктор: Снаряд зірвався неподалік. Він стрибнув на мене й прикрив спиною. Загинути мав я.

Катька: Аби ж він чув мою вдячність

(Усі завмирають. Вмикається синє світло).

Андрій: Чую я твою вдячність, бий його скільки заманеться. Друже, ти вчинив би так само. Анька. Моя смерть привід для гарних новин. Скажи вже їм про свого єдиного. Повір мені, він крутий чувак. Раджу заміж за нього вийти.

(Повертається до дивану, дивиться на дружину. Підходить й сідає поруч)

А тобі, моя квіточка, я б хотів сказати щось втішне. Але ти ніколи не слухаєш.

(Дівчина прокидається)

Лана: Андрію. *(Вона піднімається бачить чоловіка. Дає йому ляпаса)*

Андрій: Так. Впізнаю мою дружину. Але сподівався на більш теплу зустріч.

Лана: Ти мене не послухав. Якого біса було мене не послухати і піти туди?

(Андрій намагається приборкати дружину. Вона падає йому на коліна й ридає)

Андрій: Я б не пішов туди не будь впевнений, що ти впораєшся з усім. Тихіше, сонечко. Тихіше. Я тут. Я поруч.

Лана: Ні. Тебе немає тут. Ти десь далеко. Але не тут.

Андрій: Кажі, що хочеш. Злись на мене, як тобі заманеться. А з серця свого мене тобі не викинути. Принаймні зараз.

Лана встає: Ти не послухав мене. Андрію, скажи, як мені тепер з цим жити? Розкажи. Ти ж такий розумний, такий швидкий рішення приймати.

Андрій: Ми говорили вже про це. Я пішов туди, аби вас захистити. Я бачив пекло. Я знаю, що був там не дарма.

Лана: Мені начхати, що ти бачив. Не пекло ти бачив. Я змушена тепер жити в ньому. Не задля мене ти це робив. А задля себе. Задля своїх амбіцій. Чоловіки лише так і роблять. Йдуть туди заради своїх амбіцій. Ви без війни, як дитя без молока.

Андрій: Мені прикро, що ти так вважаєш. Ми відбивались як тільки могли. Й стримували атаки. Ворог не пройшов далі, як хотів.

Лана: Але якою ціною.

Андрій: Так. Ціною життів. Але це наш обов'язок. Захищати землю. Любити рідний край. Не давати нашим дітям засинати під тортури.

Лана: Ваш обов'язок? А який в жінки тоді обов'язок? Жити з цим болем? Оплакувати вас? Вживати після вашої смерті? Це наш обов'язок?!

Андрій: Ваш обов'язок, моя люба, говорити правду. В усі часи ми не знаємо правди. В істориків і політиків свої думки, які вони виносять на суспільний загаль. Але існує інша правда. Про яку не знатимуть нащадки, якщо ми їм не розповімо. Ми боремось не за територію, не за погляди, політичну партію. Все це маячня. Пусті аргументи. У людей є причина важливіша за все це. Ти. Дитя (*кладає руку на живіт*). Свобода. Так. Життя жінки дещо складніше за життя чоловіка. Але... Хто як не ви скаже цю правду, навіть крізь сльози. А я тепер, люба, маю захищати небо.

(Підходить й міцно обіймає її)

Лана: Мені так тебе не вистачає.

Андрій: Моя душа буде вічно там, де є твоя. Лягай. Тобі треба відпочити.

(Йде. Роздається телефонний дзвінок. Лана прокидається. Трубку бере Катька)

Катька: Ви що знущаетесь? У вас взагалі совість є телефонувати? Похорон тільки сьогодні відбувся.

(Кидає слухавку. Лана підходить ззаду)

Лана: Хто це був?

Катька: Уявляєш. Нахаба журналістка. Про тебе питала. Хотіла поговорити. У людини зовсім немає совісті.

Лана: Треба було в мене спитати. Дай телефон.

(Катька здивовано дивиться на подругу)

Лана: Кать, дай мені телефон.

(Завіса закривається. З'являється лише Лана)

Лана: Чи права була я, кажучи, що живу у пеклі? Мені лише здавалось, що це правда. Але це не так. Чоловік це робив заради мене й нашої дитини. Заради нашої свободи й спокою. Чоловіки йдуть на війну, а жінки залишаються вдома зі своєю тугою. Їй важче, напевне. Цілими днями жити, не знаючи, що вирує десь недалеко, яке лихо підкрадається вночі. Вона наче з заплющеними очима. А їх закрив саме чоловік. Щоб вона не бачила того, що руйнує свідомість. Жінка - це берегиня. Саме з уст матері діти чують дивовижні казки й вірять у них, бо з яким натхненням вони ллються з цих губ. Чоловіки захищають ці казки, щоб голос не затьмарили нотки тривоги. Щоб той спів колискової був наче спів жайворонка, який кожного ранку зустрічається з чистотою у полі: блакитним небом, кришталевою росою, ясним промінчиком сонця. Вони бережуть своїх нащадків, щоб ті казали правду. Говорили про те, задля чого дійсно чоловік кожного дня ризикує життям. Не через владу, інтереси, політику, територію. За все вище сказане воюють лише телепні. Ті, хто не знає справжньої ціни життя. Вони лягають у полі за свободу, за рідних, за спокій. Щоб біда ніколи не торкнулась їх вразливих сердечок. Щоб вони не тікали з рідної домівки до якої так звикли. Не тікали з місця, де знають кожний закуток, спілкувалися з кожним павучком, пташкою, слухали про що шепоче у цих місцях вітер. Ми живі – а отже сильні. Й маємо вірити в це. А ті хто загинув. Можливо, вони довели, що варті боротися на війні більш серйозній. Ніж на тій, де нападають заради задоволення власного еґо. Вони тепер захищають небеса.

Слава Україні!

ЗМІСТ

№ з/п	Автор, назва	Стор.
1.	Романов Ігор. Патріотизм. Все мине	4-5
2.	Долга Злата. Дума про патріота	6-7
3.	Дмитерко Олена. На Схід. Реквієм	8-9
4.	Павелко Дар`я. Наснився сон...	10
5.	Загорій Ірина. Акровірш	11
6.	Іваненко Максим. Чи модно зараз бути патріотом?	12
7.	Калугін Денис. Крок до тиші	13-20
8.	Завадська Діана. Прийди до серця, Україно, благослови добром мене	21-25
9.	Мамонтов Олександр. Дума про патріота	26-29
10.	Шкрьоба Анастасія. Дума про патріота	30-32
11.	Долга Злата. Народжений для життя	33-35
12.	Дубовик Даниїл. Інтерв`ю	36-38
13.	Богатов Данило. Мрії збуваються..., або як маленькі українці птаха миру шукали	39-45
14.	Чимиркова Ольга. Обов`язок	46-50

Комунальний заклад
«Запорізька обласна бібліотека для юнацтва»
Запорізької обласної ради
просп. Соборний, 210; м. Запоріжжя; 69037

Тел./факс: (061) 224-07-29; тел.: (061) 224-07-28

Ел.пошта: younglib.zp@ukr.net; oub-zp@online.ua;
younglib.zp@gmail.com

Сайт: <http://younglibzp.com.ua>

Приєднуйтеся до нас: YouTube, Facebook, Instagram, Google+

